

Војноиздавачки завод
за издавача
заступа директора
Стеван Јосифовић, дипл. инж.

Редакција „Војна књига“
главни и одговорни уредник
мр Александар Буквић, дипл. инж.

Уредник
Славица Ђерић-Магазиновић, проф.

Рецензент
Проф. др Зоран Килибарда

др Јованка Шарановић

ЖЕНА У ОДБРАНИ
– од традиционалног до савременог –

Београд, 2006.

Ред бр.	ВРСТЕ ПОСЛОВА У ВОЈСЦИ	Ф1	Ф2	Ф3	Ф4	Ф5	Ф6	Ф7	Ф8
66	Уреднички послови	0,004	-0,208	0,059	0,603	0,134	0,313	0,179	-0,168
67	Послови припреме текста за штампу	-0,120	-0,152	-0,076	0,538	0,223	0,327	0,154	-0,238
68	Графичко-штампарски послови	-0,260	-0,148	0,143	0,253	0,192	-0,141	0,201	0,164
69	Послови противпожарне заштите	0,088	0,045	0,160	0,238	0,206	-0,032	0,446	0,016
70	Курирски послови	0,059	0,131	0,392	0,016	0,383	0,075	0,152	0,163
71	Послови деконтаминације	0,333	0,110	0,211	0,042	0,273	-0,033	0,105	0,402
72	Послови АБХО извиђања	0,344	0,200	0,192	-0,053	0,243	-0,271	0,096	0,476
73	Послови израде објеката за водоснабдевање	0,062	0,104	0,445	-0,066	0,154	-0,134	0,236	0,155
74	Послови контр. квалит. воде и живот. намирница	0,102	0,386	-0,041	0,206	0,363	-0,297	0,129	0,100
75	Топографско-геодетски послови	0,041	0,021	0,081	0,149	0,401	0,074	0,377	0,024

САДРЖАЈ

Предговор	7
Увод	13

I ГЛАВА

ЗНАЧАЈ ЉУДСКИХ РЕСУРСА ЗА УСПЕШНО
ФУНКЦИОНИСАЊЕ СИСТЕМА ОДБРАНЕ

1. ФАКТОРИ КОЈИ ОПРЕДЕЉУЈУ УЛОГУ И ЗНАЧАЈ ЉУДСКИХ РЕСУРСА	17
2. ПОТРЕБЕ И МОГУЋИ ПРАВЦИ РАЦИОНАЛИЗАЦИЈЕ АНГАЖОВАЊА ЉУДСКИХ РЕСУРСА У ОДБРАНИ	22

II ГЛАВА

ИСТОРИЈСКА И НАУЧНО-ТЕОРИЈСКА
ИСХОДИШТА САВРЕМЕНОГ ОБЛИКОВАЊА
УЛОГЕ ЖЕНЕ У ОДБРАНИ

1. ТРАДИЦИОНАЛНО СХВАТАЊЕ И ОБЈЕКТИВИЗАЦИЈА УЛОГЕ ЖЕНЕ У ОДБРАНИ	29
1.1. Пружање моралне подршке	33
1.2. Неговање и васпитавање будућих ратника	38
1.3. Пружање прве помоћи рањенима и изнемоглима	41
1.4. Ублажавање душевних рана	45
1.5. Опскрбљивање ратника	46
1.6. Садејствовање борцима на фронту (жена – „саборац на одређено време“)	48
2. ЖЕНЕ У „ЕКСКЛУЗИВНИМ УЛОГАМА“	50
2.1. Жене којима су приписиване одлике мушкараца	51
2.2. Жене прерушене у мушкараце војнике	53
2.3. Жене восковође и владари	55
3. ОПРАВДАНОСТ АНГАЖОВАЊА ЖЕНА У ОДБРАНИ, СА СТАНОВИШТА САВРЕМЕНИХ ОПСЕРВАЦИЈА ОСОБЕНОСТИ ЖЕНСКЕ ПОПУЛАЦИЈЕ	60
3.1. Биофизичке разлике између мушкараца и жена	64
3.2. Психо-социјалне разлике између мушкараца и жена	72
3.3. Могуће социјално-радне импликације већег ангажовања жена у одбрани	80

III ГЛАВА

ОБИМ И МОДАЛИТЕТИ АНГАЖОВАЊА ЖЕНА У САВРЕМЕНИМ ОДБРАМБЕНИМ СИСТЕМИМА

1. АНГАЖОВАЊЕ ЖЕНА У ВОЈСЦИ	93
1.1. Земље са најразвијенијом праксом ангажовања жена у војсци	94
1.2. Жене у оружаним снагама Русије/Совјетског Савеза	110
1.3. Ангажовање жена у армијама земаља у транзицији	111
2. АНГАЖОВАЊЕ ЖЕНА У ЦИВИЛНОЈ ОДБРАНИ/ЦИВИЛНОЈ ЗАШТИТИ	114
2.1. Швајцарска	116
2.2. Израел	117
2.3. Русија	117
2.4. Финска	118

IV ГЛАВА

ИСКУСТВО ИЗ АНГАЖОВАЊА ЖЕНА У СИСТЕМУ ОДБРАНЕ СРБИЈЕ И ЦРНЕ ГОРЕ

1. ЗАКОНСКЕ МОГУЋНОСТИ И ОГРАНИЧЕЊА ЗА АНГАЖОВАЊЕ ЖЕНА У ПОЈЕДИНИМ ОБЛАСТИМА ОДБРАНЕ	121
2. КРИТЕРИЈУМИ ЗА РАСПОДЕЛУ ЉУДСКИХ РЕСУРСА	127
3. УТВРЂИВАЊЕ МОГУЋНОСТИ ВЕЋЕГ АНГАЖОВАЊА ЖЕНА У СИСТЕМУ ОДБРАНЕ	129

V ГЛАВА

АКТУЕЛНО СТАЊЕ И МОГУЋНОСТИ ПОВОЉШАЊА КВАЛИТЕТА ПОПУНЕ ПОЈЕДИНИХ САСТАВА ЦИВИЛНЕ ОДБРАНЕ

1. СТЕПЕН И КВАЛИТЕТ ПОПУНЕ ЈЕДИНИЦА ЦИВИЛНЕ ЗАШТИТЕ	139
2. ОСНОВНИ ОБЛИЦИ И ОСТВАРЕНИ НИВО АНГАЖОВАЊА ЖЕНА У ЦИВИЛНОЈ ОДБРАНИ/ЦИВИЛНОЈ ЗАШТИТИ	145
3. МОГУЋНОСТИ КВАЛИТЕТНИЈЕ ПОПУНЕ ЈЕДИНИЦА ЦИВИЛНЕ ЗАШТИТЕ ВЕЋИМ АНГАЖОВАЊЕМ ЖЕНА	149

3.1. Основне претпоставке за рационално ангажовање жена у јединицама цивилне заштите	149
3.2. Могући ефекти већег ангажовања жена у јединицама цивилне заштите	160

VI ГЛАВА

МОГУЋНОСТ ВЕЋЕГ АНГАЖОВАЊА ЖЕНА У ВОЈСЦИ

1. ФОРМАЦИЈСКА МЕСТА У ВОЈСЦИ КОЈА СЕ ТРЕНУТНО ПОПУЊАВАЈУ ЖЕНАМА	169
2. ОСНОВНЕ ГРУПЕ ПОСЛОВА У ВОЈСЦИ КОЈЕ БИ ПО ПРОЦЕНИ ИСПИТАНИКА УСПЕШНО МОГЛЕ ДА ОБАВЉАЈУ ЖЕНЕ	174
2.1. Мишљење мушкараца о компетентности жена за обављање појединих послова у војсци	174
2.2. Мишљење испитаника женског пола о компетентности жена за обављање појединих послова у војсци	186
3. ВЕЋЕ АНГАЖОВАЊЕ ЖЕНА У ВОЈСЦИ – ШАНСА ЗА КВАЛИТЕТНИЈУ ПОПУНУ СНАГА ЦИВИЛНЕ ОДБРАНЕ	205
ЗАКЉУЧНА РАЗМАТРАЊА	211
СКРАЋЕНИЦЕ	221
ЛИТЕРАТУРА	222
ПРИЛОЗИ	229

Ликовно-графички уредник
Марија Марић

Језички редактор
Руџа Величковић, професор

UDK 355.1-055.2

ŠARANOVIĆ, Jovanka

Жена у одбрани : од традиционалног до савременог / Јованка Шарановић. – Београд : Војноиздавачки завод, 2006 (Београд : Војна штампарија). – 239 стр. : илустр. ; 24 см. – (Војна књига ; књ. 1457)

Тираж 400. – Скраћенице : стр. 221. – Библиографија: стр. 222–227.

ISBN 86-335-0200-3

a) *Žene* – Narodna odbrana

Istraživački postupak utemeljen na teorijsko-metodološkoj osnovi i argumentovano obrazloženom problemu racionalnijeg angažovanja žena u odbrani. Posebno su obrađeni uloga, obim, modaliteti i specifičnosti savremenog angažovanja žena u Vojsci Srbije.

др Јованка Шарановић

Рођена је 27. октобра 1961. године у Котору. Факултет народне одбране у Београду завршила је 1988. где је магистрала 1990. и одбранила докторску дисертацију 2005. године.

Завршила је Виши курс ОНО и ДСЗ, Школу страних језика на Војној академији, Курс војне дипломе у организацији Кренфилд универзитета и Министарства одбране Велике Британије.

Тренутно је начелник Одељења студија одбране Института за стратегијска истраживања. Члан је тима за реформу војног образовања – руководиоца подгрупе школовање жена у Војсци Србије.

Објавила је више стручних и научних радова. У групи аутора објавила је књиге *Историја рајне вештине*, *I geo* која је добила повељу Пресад мудрости и *Српски војни поменик*, која је на књижевном публицистичком конкурсџ „Драгојло Дудић“ похваљена као вредан допринос неговању слободарских и револуционарних традиција у Републици Србији.